

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập – Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi: - Hội đồng sáng kiến trường Tiểu học Tân Hộ Cơ 1.

1. Tôi ghi tên dưới đây:

Số TT	Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác (hoặc nơi thường trú)	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tỷ lệ (%) đóng góp vào việc tạo ra sáng kiến (ghi rõ đối với từng đồng tác giả, nếu có)
1	TRẦN VĂN HOÀ	09/10/1969	Trường Tiểu học Tân Hộ Cơ 1	Giáo viên	THSP	100 %

2. Là tác giả đề nghị xét công nhận sáng kiến: “ **Biện pháp dạy học kênh hình trong dạy tập đọc ở Tiểu học**”.

3.Chủ đầu tư tạo ra sáng kiến (trường hợp tác giả không đồng thời là chủ đầu tư tạo ra sáng kiến): **Trần Văn Hoà**, giáo viên, trường Tiểu học Tân Hộ Cơ 1.

4.Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Giáo dục.

5.Ngày sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử, (ghi ngày nào sớm hơn): 05/09/2023.

6..Mô tả bản chất của sáng kiến:

6.1.Tình trạng của giải pháp đã biết:

a/ Những năm trước đây, đa số giáo viên cho rằng tranh vẽ trong sách Tiếng Việt chưa cao, thiếu hấp dẫn đối với học sinh cho nên chưa quan tâm nhiều đến việc sử dụng kênh hình trong quá trình lên lớp. Chủ yếu giáo viên sử dụng kênh chữ là chủ yếu, như cho các em đọc và tìm hiểu bài là đủ rồi, ít quan tâm đến việc sử dụng kênh hình. Thực hiện chương trình thay sách giáo khoa ở Tiểu học năm 2018 thì chúng ta nhận thấy chất lượng kênh hình trong sách giáo khoa nói chung và đặc biệt là sách giáo khoa Tiếng Việt nói riêng được nâng lên rõ rệt. Đa số những bài tập đọc đều có tranh minh họa tốt. Thế nhưng đâu phải với những bài đọc nào cũng có tranh minh họa như vậy, giáo viên chúng ta đã khai thác hết tác dụng hỗ trợ của kênh hình.

b/ Trước đây tôi cũng vậy, đặc trưng của giờ tập đọc chủ yếu là rèn đọc cho học sinh. Thông thường khi rèn đọc, giáo viên chăm chú vào kênh chữ, điều đó

không sai, nhưng trước khi đi vào rèn đọc câu - từ, có thể khai thác kênh hình để tạo nên hứng thú, nhu cầu tìm ra những điều thú vị từ kênh chữ. Khi hướng dẫn tìm hiểu bài, chúng ta chăm chú giải quyết các câu hỏi có sẵn ở sách giáo khoa, ít dành thời gian cần thiết cho học sinh quan sát tranh trong sách giáo khoa. Hoặc khi phải giảng một từ nào đó mà không thể dùng các phương pháp mô tả, so sánh, làm mẫu . . . hoặc giảng thêm một ý nào đó mà kênh chữ chưa thể hiện được chúng ta mới “cầu cứu” đến tranh minh họa. Và nếu đã dùng đến tranh thì đa số giáo viên lại chưa có phương pháp hợp lý để học sinh cả lớp biết quan sát tranh. Tôi chưa thấy: Kênh hình là một nguồn thông tin hiện diện cùng kênh chữ trong sách giáo khoa để minh họa, bổ trợ cho nội dung kiến thức đã được kênh chữ thể hiện.

Khi chưa sử dụng Phương pháp dạy học kênh chữ kết hợp với kênh hình này, tôi đã khảo sát tình hình tiếp thu bài của học sinh lớp tôi đạt tỉ lệ như sau:

Môn học và các hoạt động giáo dục	Đầu năm	
	Số lượng	Tỉ số %
Hoàn thành tốt	10 em	36 %
Hoàn thành	12 em	43 %
Chưa hoàn thành	6 em	21

6.2. Nội dung của giải pháp đề nghị công nhận là sáng kiến:

a/ Mục đích của giải pháp;

Trong phân môn Tập đọc, các hình trong sách giáo khoa thường góp phần giới thiệu chủ đề câu chuyện, phác họa đặc điểm nổi bật của nhân vật, một cảnh điển hình, một chi tiết cao trào hoặc kết thúc truyện, một cảnh trí thiên nhiên . . . Từ những nội dung tranh như vậy, để giờ **Tập đọc** thêm sinh động, tôi cần **khai thác kênh hình** để dạy từng phần trong tiết tập đọc theo trình tự logic.

b/ Tính mới của giải pháp;

Để khai thác kênh hình dạy từng phần trong tiết tập đọc theo trình tự logic như sau:

Phần 1/ Hoạt động mở đầu:

Thay vì cách giới thiệu bài bằng một số câu (có khi khá bóng bẩy và duyên dáng) của giáo viên, chúng ta có thể cho học sinh quan sát tranh sách giáo khoa, thảo luận đôi điều tạo nên nhu cầu tìm hiểu qua kênh chữ. Nhưng chúng ta lưu ý là cần hướng dẫn học sinh nhận ra những hình ảnh chính, nổi bật của tranh có liên quan đến việc dẫn dắt vào bài học chứ không nên để học sinh sa đà đi kể hết tất cả những gì có trong tranh, làm như thế vừa mất thời gian mà vừa kể nhiều quá thì sẽ bị loãng. Vì

qua nhiều lần đi dự giờ đồng nghiệp, tôi nhận thấy có một số giáo viên cứ yêu cầu học sinh “quan sát xem tranh về những gì ?” sau đó học sinh đứng dậy nêu, nếu chưa đầy đủ thì thêm vài em khác đứng dậy bổ sung cho đến khi đầy đủ những chi tiết trong tranh mới thôi, tôi nghĩ như thế là không cần thiết, làm mất thời gian của tiết học mà thôi.

Bài “**Thầy cúng đi bệnh viện**” (Tiếng việt 5, tập 1, trang 158), hãy để cho học sinh nhìn kĩ tranh, thảo luận giải thích động tác ôm bụng vì đau quặn của nhân vật trong tranh, bên cạnh là bác sĩ và một người nữa để dẫn tới nhu cầu đọc kênh chữ, tìm được lời giải thích đúng cho hình ảnh này . . . Hoặc cũng có thể chia nhóm cho học sinh quan sát tranh ở sách và thảo luận tìm ra câu giới thiệu bức tranh (đối với lớp 4, 5). Câu giới thiệu bức tranh của học sinh có thể là câu giới thiệu bài học, làm như vậy là tôi đã tập cho học sinh tự nhập cuộc vào bài học chứ không phải chờ những lời giới thiệu dài dòng:

Tranh minh họa bài Bài “**Thầy cúng đi bệnh viện**” (TV 5, tập 1, trang 158)

Phần 2/ Hoạt động hình thành kiến thức mới (Tìm hiểu bài):

Khi giảng từ khó, có thể dùng ngay những chi tiết vẽ trong tranh làm trực quan thay cho lời giảng giải.

Ví dụ: Để giải thích từ “**ban công**” Bài *Chuyện một khu vườn nhỏ*, Tiếng việt 5, tập 1 trang 102, học sinh ở vùng nông thôn chúng ta khó hình dung được nếu như chúng ta giảng bằng lời nói, thay vì đó tôi sử dụng ngay tranh vẽ ở sách giáo khoa để làm trực quan thay cho lời giảng giải: đây là **ban công**

Bài Chuyện một khu vườn nhỏ, Tiếng việt 5, tập 1 trang 102

Khi tìm hiểu nội dung bài, giáo viên chúng ta thường cho học sinh đọc thầm (hoặc đọc lướt, đọc thành tiếng) từng đoạn của bài rồi trả lời câu hỏi trong sách giáo khoa. Trong thực tế dạy thì đôi khi tôi đã xen kẽ gợi ý học sinh quan sát tranh để định hướng nội dung tìm hiểu trước khi đọc thầm đoạn văn, cách làm này tôi đã làm cho việc đọc – trả lời câu hỏi bớt phần đơn điệu.

Hay khi dạy bài tập đọc **“Những con sếu bằng giấy”** (*Tiếng việt 5, tập 1 trang 36*), ở phần tìm hiểu bài thay vì giáo viên nêu câu hỏi 2 cho học sinh trả lời thì chúng ta có thể cho học sinh quan sát hình ở sách giáo khoa để thấy được hình ảnh cô bé Xa-da-cô đang lặng lẽ gấp những con sếu từ đó giáo viên mới nêu câu hỏi 2 (Cô bé hi vọng kéo dài cuộc sống của mình bằng cách nào ?) Hay là sau khi học sinh trả lời được câu hỏi 3b: Các bạn nhỏ đã làm gì để bày tỏ nguyện vọng hoà bình ? (Các bạn đã quyên góp tiền xây một tượng đài tưởng nhớ những nạn nhân bị bom nguyên tử sát hại) thì tôi nên cho các em quan sát hình ở sách giáo khoa trang 37 để các em hình dung ra được hình ảnh tượng đài được xây dựng.

Phần 3/ Hoạt động vận dụng, trải nghiệm:

Ở phần củng cố, thông thường giáo viên cho học sinh khá giỏi đọc toàn bài, tổ chức cho học sinh cả lớp trao đổi hoặc nhắc lại nội dung ý nghĩa bài tập đọc. Thay vì lời diễn giảng tổng kết bài của giáo viên, tôi có thể cho học sinh quan sát tranh để phát biểu về kết quả của sự việc, về chủ đề bài đọc cần ghi nhớ, kênh hình trong bài đọc cũng là chỗ dựa gợi ý thêm cho học sinh đặt tên khác cho bài.

+ Hay ở bài tập đọc **“Tiếng vọng”** (*Tiếng việt 5, tập 1 trang 108*), nếu cho học sinh quan sát tranh, sẽ có thể gợi cho các em đặt thêm tên khác cho bài thơ (Con chim sẽ đáng thương, Nỗi day dứt muộn màng, . . .):

Bài “Tiếng vọng” (TV5/ 1)

c/ Ưu, nhược điểm của giải pháp mới:

- Giáo viên không nên cho học sinh quan sát tranh và kể một cách quá tỉ mỉ về nội dung tranh, những gì có hết trong tranh mà nên gợi ý để học sinh nêu lên những hình ảnh chính có liên quan đến nội dung bài học.
- Khi cho quan sát tranh, tùy từng bài, từng trường hợp mà chúng ta có thể cho các em tự quan sát cá nhân hoặc quan sát theo cặp, theo nhóm.
- Cũng không nên lạm dụng quá kênh hình trong giờ tập đọc vì nó dễ làm nhạt nhòa đi đặc trưng bộ môn dạy đọc.

7. Khả năng áp dụng của giải pháp:

Với sự thay đổi sách giáo khoa hiện nay, việc sử dụng kênh hình ở bậc Tiểu học là rất cần thiết áp dụng trong từng tiết dạy, với nhiều giải pháp mà tôi đã đưa ra rất thực tiễn trong quá trình dạy học hằng ngày ở lớp, với việc áp dụng các phương pháp này rất phù hợp trong sách giáo khoa bậc Tiểu học hiện nay; Giáo viên trường Tiểu học Tân Hộ Cơ 1 đã áp dụng rất hiệu quả trong năm qua, sẽ được các trường khác trong huyện áp dụng có hiệu quả theo các biện pháp mà tôi đã nêu trong các tiết dạy nói chung, dạy tập đọc nói riêng.

8. Hiệu quả, lợi ích thu được của giải pháp.

Trước tiên hiệu quả này đã mang lại nhiều hiệu quả trong trường của tôi, đó cũng là qua nhiều năm giảng dạy và đã áp dụng trong lớp để sử dụng kênh hình trong dạy học tập đọc, tôi nhận thấy: Tổ chức được các hoạt động quan sát tranh xen kẽ trong giờ học, giáo viên chẳng những góp phần làm cho tiết dạy thêm sinh động, kích thích nhu cầu đọc của học sinh mà còn tạo thêm được cơ hội cho học sinh tham gia vào các hoạt động trải nghiệm. Hoạt động học tập quan sát tranh vừa có tác dụng bổ trợ thêm kiến thức, vừa góp phần phát triển ngôn ngữ cho học sinh.

Khi lớp tôi sử dụng Phương pháp dạy học này, tôi đã khảo sát tình hình tiếp thu bài của học sinh lớp tôi gần đây đạt tỉ lệ cao so với khi chưa áp dụng.

9. Những thông tin cần được bảo mật (nếu có); không

10. Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến;

11. Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả:

Khi lớp tôi sử dụng Phương pháp dạy học này, tôi đã khảo sát tình hình tiếp thu bài của học sinh lớp tôi gần đây, đạt tỉ lệ như sau:

*Kết quả thu được cuối học kì I của lớp sau khi thực hiện sáng kiến như sau:

Môn học và các hoạt động giáo dục	Kết quả cuối học kỳ 1	
	Số lượng	Tỉ số %
Hoàn thành tốt	20 em	71%
Hoàn thành	07em	25,5%
Chưa hoàn thành	01 em	3,5 %

*Kết quả thu được ở học kỳ 2 của lớp sau khi thực hiện sáng kiến như sau:

Môn học và các hoạt động giáo dục	Kết quả học kỳ 2	
	Số lượng	Tỉ số %
Hoàn thành tốt	25 em	89%
Hoàn thành	03em	11%
Chưa hoàn thành	0 em	0 %

12. Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tổ chức, cá nhân đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu, kể cả áp dụng thử (nếu có): Không.

13. Danh sách những người đã tham gia áp dụng thử hoặc áp dụng sáng kiến lần đầu (nếu có): không

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật./.

Tân Hồng, ngày 29 tháng 03 năm 2024

NGƯỜI NỘP ĐƠN

Trần Văn Hoà